

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce **I. H. I.,** zast. JUDr. Karlem Fouskem, advokátem, se sídlem v Bělé pod Bezdězem, Masarykovo nám. čp. 83, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 26. 2. 2004, č. j. 47 Az 454/2003 - 34, a o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 9. 1. 2003, č. j. OAM-3087/VL-19-P06-2002, rozhodl žalovaný tak, že azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), se neuděluje, a že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Své rozhodnutí žalovaný opřel o zjištění, že důvodem žádosti o udělení azylu žalobce je jeho obava z likvidace ze strany soukromých osob spojených se společností M. G., kde dříve pracoval. Vycházel z údajů žalobce, že tyto osoby žalobce dříve zastrašovaly, vyhrožovaly mu a rovněž ho fyzicky napadly. Nevraživost těchto osob je, podle mínění žalobce, důsledkem jeho členství v SDS, v Bulharském antikomunistickém svazu, a rovněž toho, že o firmě mnoho věděl. Dalším důvodem žádosti o udělení azylu žalobce je skutečnost, že otec žalobce byl „junker“, tedy člen mládežnické organizace za druhé světové války, a proto byla proti němu a jeho rodině obrácena nenávist policie.

Žalobce napadl citované rozhodnutí včas podanou žalobou, ve které žalovanému vytkl porušení § 3 odst. 3, § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 33 odst. 2, § 46 a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), a § 12 a § 91 zákona o azylu, přičemž pokud jde o skutkové důvody, žalobce odkázal na svoji žádost o udělení azylu v České republice, protokol o pohovoru, který s ním byl proveden, a ostatní spisový materiál, který se vztahuje k předmětné žádosti o udělení azylu. S ohledem na tyto skutečnosti navrhl, aby Krajský soud v Praze napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení.

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 26. 2. 2004, č. j. 47 Az 454/2003 - 34, žalobu zamítl, neboť měl za prokázané, že žalobce svoji vlast opustil v obavě z likvidace skupinou soukromých osob, spojených se společností M. G., kde dříve pracoval. Za důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu však soud takový důvod považovat nemohl, zejména když se žalobce při řešení svých problémů ve vlasti neobrátil na příslušné státní či justiční orgány, neboť Bulharsko je považováno za demokratickou zemi, v níž tyto právní instrumenty existují. Soud tak sdílí názor žalovaného, že žalobce neprokázal, že by jednání těchto osob bylo součástí státní politiky, nebo že by státní orgány takové jednání vůči jeho osobě trpěly či podporovaly. Pokud se týká otázky členství otce žalobce v mládežnické fašistické organizaci „junker“ za druhé světové války, přisvědčil soud žalovanému, že žalobce neuvedl žádné konkrétní skutečnosti, z nichž by bylo možno dovodit nenávist policie vůči žalobci. Krajský soud rovněž neshledal porušení žádného z ustanovení správního řádu, na které žalobce ve své žalobě poukazoval.

Proti rozsudku Krajského soudu v Praze podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost, a to z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Soud měl podle přesvědčení stěžovatele při svém rozhodování vyslovit, že správní orgán při provádění dokazování důsledně nepostupoval se zřetelem na význam ustanovení § 3 odst. 4 a § 32 odst. 1 správního řádu, když nesplnil svou povinnost přesně a úplně zjistit skutečný stav věci a za tím účelem si opatřit potřebné podklady pro rozhodnutí, přičemž nebyl vázán jen jeho návrhy, a při svém rozhodování proto nevycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Soud vzal nesprávně za dostačující, že správní orgán své rozhodnutí opřel pouze o důkazy vypovídající o obecné situaci v Bulharsku, jako jsou Zprávy MZV USA, Informace MZ Velké Británie a databáze ČTK, které ale nemají přímý vztah ke zjištění stěžovatelovy osobní situace, relevantní pro udělení azylu. Azylové právo přitom vychází z principu individuálního posouzení případu žadatele o azyl, a nikoliv z principu udělování azylu na základě obecné situace v zemi, ze které pochází. Stěžovatel proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud svým rozsudkem zrušil rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 26. 2. 2004, jednací číslo 47 Az 454/2003 - 34, a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný popírá oprávněnost podané kasační stížnosti neboť má za to, že jak jeho rozhodnutí, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Pro řízení o kasační stížnosti žalovaný plně odkazuje na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatel učinil během správního řízení, a na vydané rozhodnutí. Žalovaný proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost pro nedůvodnost zamítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel dne 18. 6. 2002 podal žádost o udělení azylu, ve které uvedl, že po návratu z Izraele v roce 1990 byl zaměstnán jako ochranář ve firmě M. G. Byl neustále někým zastrašován, protože toho mnoho věděl o firmě, jednou byl i fyzicky napaden. O pomoc se na policii neobrátil, protože policie je zkorumpovaná a spojená s pachateli. Obává se návratu do Bulharska, neboť by ho zničili. Do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu na území ČR pak stěžovatel uvedl, že nenastaly žádné nové skutečnosti od roku 1997, kdy podával první žádost o udělení azylu, protože od roku 1997 v Bulharsku nebyl. Podle stěžovatele organizace M. G., která pomohla bývalému carovi do funkce premiéra, má v Bulharsku velkou moc a finanční prostředky a stěžovatel by byl odstraněn. Sdělil, že doma ho stále hledají vyděrači; tuto skutečnost se dozvěděl telefonicky od matky. Stěžovatel rovněž uvedl, že svou první žádost o udělení azylu vzal zpět, protože v té době našel práci a chtěl žít jako normální pracující člověk. Novou žádost podává proto, že si myslí, že se mu nyní dostane povolení zde žít. Dále uvedl, že alespoň desetkrát se snažil vyřešit své problémy s legalizací pobytu, ale nikdy se mu to nepodařilo. Na otázku, co by se stalo v případě jeho návratu do Bulharska, odpověděl, že by byl mrtvý.

Podle ustanovení § 12 zákona o azylu se cizinci azyl udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Nejvyšší správní soud se plně ztotožňuje s právním posouzením věci žalovaným a potažmo i krajským soudem. Jak vyplývá z obsahu kasační stížnosti i z výpovědí stěžovatele v průběhu správního řízení, stěžovatel měl v zemi původu problémy se soukromými osobami, které ho měly vydírat a dokonce i jednou fyzicky napadnout. Taková situace však není relevantním důvodem pro udělení azylu ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu. V obdobné věci již judikoval Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 27. 8. 2003, sp. zn. 4 Azs 7/2003, že *„žádost o azyl, jejímiž jedinými důvody jsou toliko potíže se soukromými osobami („mafií“) v domovském státě, spočívající ve vydírání žadatele ... je zřejmě bezdůvodná. Důvodem pro udělení azylu mohou být pouze tehdy, pokud by orgány domovského státu, u nichž by se žadatel skutečně domáhal poskytnutí ochrany, nebyly schopny ochranu před takovým jednáním poskytnout.*“ Za pronásledování by mohlo být v souvislosti s ohrožením soukromými osobami pokládáno leda odmítnutí veřejné moci poskytnout ochranu před tímto ohrožením, pokud by toto odmítnutí mělo typicky povahu šikany ze strany veřejné moci pro některý z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Tak tomu ovšem v posuzovaném případě zjevně nebylo, ačkoli soud nemůže vyloučit, že vymahatelnost práva mohla být v konkrétních podmínkách spojena i s určitými obtížemi. Bylo však povinností stěžovatele využít veškerých prostředků, které mu bulharský právní řád

nabízel k řešení jeho situace. V dané souvislosti je třeba si uvědomit, že účelem přiznání azylu je poskytnout ochranu tomu, kdo je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo cítí důvodnou obavu z pronásledování z důvodů v zákoně vymezených. Aby mu mohla být poskytnuta ochrana formou azylu, musí být prokázáno, že je nositelem určitého přesvědčení politického nebo náboženského, pro které je v zemi, jehož občanství má (v zemi jeho posledního trvalého bydliště), reálně pronásledován, nebo že je pronásledován z důvodů příslušnosti k jasně vymezené sociální skupině. Takové skutečnosti v souzené věci prokázány nebyly. Nelze přitom připustit rozšiřování důvodů, pro které lze azyl přiznat, neboť institut azylu jako výjimečného prostředku ochrany osob, jimž je upírána ochrana státem původu, by šlo nad rámec účelu, pro který Česká republika zákon tohoto typu přijala.

Nejvyšší správní soud nemůže přisvědčit námitce stěžovatele, že krajský soud vzal nesprávně za dostačující, že správní orgán své rozhodnutí opřel pouze o důkazy vypovídající o obecné situaci v Bulharsku, které ale nemají přímý vztah ke zjištění jeho osobní situace, relevantní pro udělení azylu, když azylové právo přitom vychází z principu individuálního posouzení případu žadatele o azyl, a nikoliv z principu udělování azylu na základě obecné situace v zemi, ze které pochází. Vzhledem k tomu, že stěžovatel v průběhu správního řízení neuvedl žádné skutečnosti, pro které by s ohledem na dikci ustanovení § 12 zákona o azylu mohl být azyl udělen, nebylo třeba ze strany žalovaného jakýchkoliv dalších skutkových šetření nad rámec těch, které v řízení provedl.

V návaznosti na uvedené proto Nejvyšší správní soud uzavírá, že není dán důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., pro který by bylo třeba napadené rozhodnutí Krajského soudu v Praze zrušit, neboť se nejedná o rozhodnutí nezákonné z důvodu vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit. Rozhodnutí správního orgánu netrpí nepřezkoumatelností z důvodu nesrozumitelnosti. Proto Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. ji zamítl.

Stěžovatel podal současně s kasační stížností návrh, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud o návrhu nerozhodl, neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ustanovením § 56 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížnosti žalobce žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. srpna 2005

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu